

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 de Finitione beneficii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

randi esse reditus quinquaginta ad minus librarum, pro quibus qui ita testantur, teneantur annuatim, si non ad sint ordinato. Et insuper statutum, ut hic reditus temporalis inalienabilis esset, & extra ordinem a leam obligationum & hypothecarum, post tempus ordinationis presbyteri, & pendente eius vita. Sancitum quoque in iure, ut si alterius episcopi iussu ordinandi generali episcopus sine titulo ordinet, ipse qui ordinauit, teneatur alere: si speciali iussu ordinet, is qui iussit. Quod si ordinentur a non suo episcopo, ex dimissione leu cum literis dimissoriis alterius diocesanos clerici, non qui ordinat: sed qui permisit ut ibi ordinarentur, alere debet, donec titulum vel beneficium nacti fuerint. *ca. si episcopus. ca. 7. de praben. in 6.*

2. ¶ Dehinc in maioribus scrutinium precedit ordinationem, per quod archidiaconus qui assistit episcopo, eidem dicit, *Postulas sancta mater ecclesia hunc diaconum vel subdiaconum, ad omnes diaconatus vel presbyteratus assumi: & interrogatus, num dignus sit responderet, In quantum humana fragilitas nosse sinit, se eum dignum arbitrari, c. vni. de scrutin. in ord. faciem.* Quomodo autem & quare fiat, ante indicauimus. ¶ Accedit sententia superioris, quæ accedere debet: alioquin si sine ea, ut si examinationem non fuerit passus, dicitur quis furtiue ordines suscipere, & castigatur, *tex. & gl. in c. 1. in ver. furtiue, de eo qui furt. ordin. suscep.*
4. ¶ Præterea in temporibus legitimis ordinatio fieri debet ab episcopis, nempe maiorum ordinum, tantum in ieiunio quatuor

temporum, & sabbatho ante dominicam de passione: minorum tamen fieri potest dominicis & aliis festiuis diebus, *c. 2. & 3. de temp. ordin.* in quibus maiores ordines non conferuntur ab episcopis, quamuis possint & tunc a sum. pont. conferri, *c. 1. eod.* Verum ordinatus a Papa, sine licentia sum. pont. ad superiores ordines non promouetur, *c. cum in distribuendis. eod.* Ceterum extra prædicta tempora ordinatus ordinis recipit characterem, sed non nisi penitentia imposta & ea impleta permittitur administrationi, *ca. consultationi, eod. ca. cum quidam, c. si. eod.* quia tempus non est de substantia ordinis, *gl. in d. ca. consultationi.* sed ex iuris postiuu constitutione. Et proinde transgressio punibilis, ut & animaduersione dignum est, si duo sacri ordines vno die conferantur, id enim & prohibitum quoque est, *c. literas, ca. 13. eod.* & qui contulit episcopus etiam mandato Metropolitanum, a potestate conferendi suspenditur, *ca. dilectus. c. 1. 5. eod.* Et furtiue etiam quis ob id dicitur ordinatus, *c. 3. & fin. de eo qui furti. ordin. suscep. lib. 5. Decret. tit. 30.*

¶ Obseruandum in quoque est, ut ordines serie & gradatim, non inuerso ordine conferantur, *can. sollicitudo. 5. 2. dist.* Qui enim id molitur, penitentia subiciendus est, postquam ordo prætermittitur suppleri potest, *c. 1. de cler. per fals. promot. li. 5. Decret. tit. 29.* Inordinate tamen ordinatus suspendendus, & interim suspendendus, *ca. saloniense, 63. distinct.*

DE PERSONARVM EX CAUSA SA BENEFICIORVM DISTINCTIONE ET DE BENEFICIIS. LIBER XVII.

Tractandorum in hoc libro summa. Cap. 1.

1. Methodus future tractationis de beneficiis.

Ed in hæc hæc tenus dicta sufficiant speciali nota, de personarum ecclesiasticarum distinctione, & earum quæ aliquid ecclesiasticum pertractant. Nunc operæ pretium est, ut quia in beneficia generaliter incidimus, de illis in vniuersum quædam persequamur, ut facilius personarum beneficiatorum dignitates & iura appareant. Dicemusque quid beneficium, eius species & nomenclaturas, erectiones, extinctiones, collationes, & prouisiones, & quæ in his, qualesve personæ considerandæ: Et de vacatione, & iudiciis eorum. In quibus quantum assequi potuimus, Deo iuuante, ea quæ vsui quotidiano necessaria videbantur, & quibus egemus circumcisissimis fimbriis, quas poteramus explicare, transtulimus.

De Beneficii finitione. Cap. 2.

1. Beneficii appellatio lata.
2. Beneficii ecclesiastici definitio.
3. Beneficium habet distinctam portionem.
4. Beneficium improprie dicitur sine fructibus & redditibus. Canonici ad effectum & in herba quis, nec proprie canonici, nisi ad effectum, eod. Canonatus diu non potest esse sine præbenda. eod. Qui habet beneficium in expectatione, non permutat illud. Mandatarij non sunt beneficiarij quando in expectatione, eod. Beneficium ecclesiasticum constat officio diuino, & redditibus. Beneficia ecclesiastica nec emi, nec vendi possunt, quare. Beneficia cum quibus oneribus dari possunt. Beneficia ecclesiastica gratis conferenda. Beneficiatorum quale est officium diuinum in iure. Horas canonicas, seu officium diuinum non dicitur beneficiarius, an teneatur ad restitutionem fructuum ex beneficio perceptorum. De residentia, seu assiduitate beneficiatorum in loco beneficii. Beneficium omne, etiam minimum, exigit residentiam. Residentia in loco beneficii quando excusatur, & 14. Episcopo assidens excusatur a residentia, & percipit fructus sue canonice, exceptis diaris. Beneficia perpetuo, non ad tempus possidenda dantur. Beneficium curare nemo cogitur, eod. In commendam quæ beneficia ad tempus dantur. Beneficium ecclesiasticum non datur iure hereditario proximis. Beneficiarius de fructibus beneficii testatur in Gallia.

19. Beneficia ecclesiastica conceduntur, laici interdum eorum capaces.

20. Beneficia teneri non possunt sine canonica institutione.

21. Beneficii ecclesiastici veri nota.

Quemadmodum in sacerdotii appellatio arcta nimium videtur, ad significandos eos, qui ecclesiastica bona in titulum possident, utpote quod omnes non sint sacerdotes: ita & beneficii nomen latius est, & ad alia, quam ea quæ conceduntur & ecclesiasticis personis conuenire possunt, pertinet. Beneficium namque largitionis est species, & beneuola concessio gaudium tribuens capienti, capientique tribuendo, *§. 1. in quib. cau. seu. amita. Seneca, li. 1. de benefic.* Quia finitione & beneficium principis contineri potest, quod latius interpretari debemus, *l. si de constitut. princ. in P. ca. cum dilecti in sine. de donati. c. olim. de verb. signif. item & auxilium legis, quod & beneficium dicitur, quale restitutio in integrum. l. in uores. 8. de restit. in integ. epistola Adriani & feuda seu clientelæ, sape in libris Feudorum, ut ut. de duo fratrib. de nouo benef. in ues. commodatum, l. in commodata. §. sicut commoda. relictum & donum omne, c. cum liberum. de sepultur.* Et proinde illa quoque finitio improprie transferatur ad ecclesiastica bona, quæ nomine beneficii dicuntur: quia latior suo finitio, contra regulas finitionum, *l. 1. §. dolum. de dol. P.* Tum etiam quod feudalis illa beneficii finitio non possit quadrare ecclesiastico beneficio, bona tamen cum uenia eorum, quibus diuersum placuit. Quorum ex albo est Paulus Romanus antiquus interp. in trac. de 7. entio. eccles. qui ait, beneficium dici, quod bona faciat: alii autem ad hoc omnino transferunt, ut Panormitanus in c. ad audientiam, de prescri. & cap. vni. de commod. Polynthea trac. de benef. Ioannes de Selua trac. de benef. par. 1. q. 1. Proinde diuidimus beneficium, in ecclesiasticum, de quo locuturi sumus, & non ecclesiasticum, de quo alibi. ¶ Beneficii itaque ecclesiastici alia erit finitio, ut sit distincta, & spiritali muneri coniuncta iurium ecclesiasticorum portio, certis ædibus factis in hoc assignata, ut perpetuo per clericos ad vitam utenda clerico legitime assignetur. ¶ Distincta in portio est in primis: nam antequam distinctio fiat, non est beneficium, *ca. ex parte Assens. de concess. præben.* Diximus autem & paulo ante quomodo distincta sunt beneficia, & decimæ per summos pontifices, per loca, & regiones per Euaristum & Dionysium Portio porro hæc, fructus continet. ¶ Ideo beneficium sine fructibus improprie est, *cap. si quis obierit. 1. quæst. 2. Panormitan. cap. de multa, de præben. vide Gemef. ad reg. cancell. de anna. possessor. cap. relatum, de præben.* Quare canonicus creatus sub spe, seu, ut dicunt, cum expectatione præbendæ, qui dicitur canonicus in herbis receptus. Item man-

mandatarii Apostolici, in ecclesia ubi completus est numerus canonicatum, vel prebendarum non vacantium, non censentur beneficiari, nec capiunt diaria, seu quotidianas distributiones, nec annonam, quam grossam vocant, vel de mensa, vt conclusum in Rota est in *decis. Rote*, 445. tit. de *prob. in nouis*. S. ibi scribit & Ioan. Staphileus auditor quoque Rotæ, in *for. gratiar. expectatiuar.* & Panormitanus in *ca. cum Martinus. d. consil.* Quamuis enim prebenda possit esse sine canonicatu, & super specula, de *magistr.* & d. c. cum *Martinus*, tamen canonicatus sine prebenda esse non potest, *cano. si quis obiecerit*, l. 9. 3. & *can. relatum, de prob. nascitur*: namque prebenda ex canonicatu, tamquam mater ex filia, d. c. *relatum*, & c. *dilectus*, de *prob.* Atque ideo episcopi sine episcopatu, vt comites Palatini sine comitatu, improprie dicuntur episcopi, & comites. *Lafon in lid. quod, num. 23, de leg. 1.* Vt & alio nomine tenentur tales. *vide gloss. in can. pudor*, 32. q. 2. Accedit, quod qui habent canonicatum sub expectatione prebendæ, non habent in re, sed ad rem. *ca. fin. de concess. prob. in 6. ca. quondam, eod.* Nec qui huiusmodi habent expectatiuas, possunt beneficium expectatum (cum beneficiari non dicantur) cum alio permutare, vt tenent interpretes. *Doct. in ca. vni. de rer. perm. in 6.* quia nec ius ad rem permutari potest, secundam Fridericum de Senis in *tractat. perm. ut.* Quocirca quamuis iure communi nemo possit habere duo beneficia, cum animorum cura, vt pote incompatibilia, *tot. decis. 445, in nouis, ca. dudum, de elect. c. de multa, de prob. ap. Gregor. ca. gratia, de rescript. in 6.* tamen qui vnum cum cura habet, potest nihilominus aliud per mandatum impetrare, nec primum ideo vacat, nisi consequatur re ipsa quod expectat. *c. non potest, de proben. in 6. gloss. in clem. si plures, eod. in consil. Ioan. 2. in c. exsecrabilis, de proben. in extrauag. commun. c. dicitur* in finitione postea, quod hæc portio beneficiaria sit spirituali muneris coniecta, quia duo sunt que faciunt beneficium, diuinum obsequium & prolevarum: *can. si quis obiecerit*, l. 9. 3. Et merito ecclesiastici proventus illis subtrahuntur, quibus subtrahitur ecclesiæ communio. *c. pastoralis, de appella. cum non detur beneficium, nisi propter officium, quod qui non exequitur, & priuari beneficio debet, c. fin. de rescript. in 6. cano. eos, cano. si quis sacerdotum. d. distinct. cano. eos qui post diaconatum, 32. distinct. cap. laicos, de cleric. ex communi. num. 1.*

7. Hinc colligere facile est, omnem portionem pecuniariam, & nundinationem a beneficiis conferendis, vel transferendis procul ablegandam: ecclesiastica quippe hæc munera diuini iuris sunt, nec mercede vel pretio comparari possunt citra labem & notam simoniae. *Alinum 8. can. sanctorum. 1. quæst. 1. can. quam pie, l. 9. 2. cano. si quis obiecerit, l. 9. 3. c. fin. de pact. ca. conuulere, de simo. ca. constitutus, & c. ueniens, de transactio. Neq; sacra in commercio hominum sunt. *Inter stipulantes, §. sacrum, de verb. obl. g. Expl. cat. autem Iohannes a Selua illam questionem, Num beneficium sit quid spirituale, quam ideo consilere potes, in 1. part. tract. de benefic. quæst. 7.* Recipitur in nihilominus expressio oretis in collatione eius quod inest nature beneficii, veluti si Theologia lectura conferatur cum onere lecture, residentie, & prædicationis verbi Dei. *gloss. in §. sequitur, versificationes, vers. c. alter, in verbo voluerit, de collat. in pragmat. sanction. Sic & de aliis quibusdam, quæ possunt tacite exprimi sine vitio simoniae. cap. significasti, de election. Vt & Deus sub conditione duo Petro dixit: *Si diligis me, pascue oves meas*: Et vt plerumq; quæ tacite accedunt, nominata, seu expressa non efficiunt. *l. m. utuo, §. sub conditione, de tutel. confer. c. ad hoc, de prob. apud Greg. nec sibi conferre, c. final. de Instiuit. c. prefati, de collatio. in conc. ord. c. Pretereundum tamen porro non est diu num officium dici, quod beneficiatis ad hæc, horas canonicas, seu ex regula precatones. c. 1. de celebrand. miss. ap. Gregor. & in Clemen. & extrauagant. commun. can. fin. 92. distinct. Panormit. in dict. c. 1. num. 7. de celebrand. miss.***

11. Defenditque Calderius, in d. c. de celebrand. miss. clericum nulla rationabili causa excusatum, non exsequentem hoc pensum, id est, non dicentem horas canonicas, teneri ad restitutionem fructuum ex beneficio perceptorum: quia, inquit, propter non residentiam priuaturus clericus beneficio, & eius fructibus, c. vni. de cleric. non resident. in 6. & datum ob causam, causa non secuta, repeti potest. *l. 2. §. fin. de donati. §. tototus, de condict. ob caus. dat.* Quam tamen opinionem iure non sequitur Cardinalis, cuiusque allecla Panormita. Sed cum distinctione, de qua

in cap. 1. de celebrat. missa. numero octauo, tractat Panormitan. Cum quod omitterentibus diuinum officium alia penitentia imponatur, *can. si quis in clero, 7. q. 1.* tum etiam quod diuinum hoc officium non fuerit sola causa instituenti beneficii, sed vt pauperes clerici de patrimonio Christi nutriti mendici non sint. *ca. 2. de prebend. cano. diaconi, d. 93. distinct.* Et certe alia sunt officii presbyteralis præter preces, vt diximus, veluti sacrificium missæ, exomologeses, & similia. Quo fit, vt etiam ego istorum postrema subscribam sententia. Porro quomodo, & quo ritu dici debeant horæ canonicæ, & in quo versentur, iura expriment, in *can. penul. 12. distinct. clem. ult. de celebr. miss. titu. quomodo diuinum officium dicendum sit, cum 4. seqq. in pragmat. sanctio. §. tuu. qual. hora dicent. sunt extr. a chr.*

Adiciamus tamen finitione deinde, portionem hanc esse certis ædibus assignatam, ex quibus nascitur titulus & nomen beneficii: ad hoc caput refertur dotatio ecclesiæ. Proinde quia ædibus assignatur portio, exigimus in beneficiariis, in illis assiduitatem seu residentiam ne conductitis presbyteris ecclesiæ committantur, *c. penult. §. fin. 12. q. 2. c. quoniam, ne præl. vic. suas, & vt fiat satis voluntati fundatorum. Quæ si omitteratur contumaciter, inducit beneficium priuationem, ca. 2. §. c. ex tua, & ca. relatum, de cleric. non resident. c. conquerente, ca. ex parte, eod. tit. omne enim beneficium, quantumvis sit minimum, exigit assiduitatem iure communi. c. quia nonnulli, §. c. quia in tantum, & fere tot. tit. de cler. non resid. c. ex parte, de offic. vicar. ca. peruenit, de appella. ca. sanctorum, 70. distinct. ca. exsecrabilis, circa finem, de prebend. in extrauag. commun. Sic Iustinus Cæsar, l. generaliter sancimus, l. 40. de episcop. & cleric. C. sancit, eos tantum clericos & monachos immunitatis beneficio a cura & tutela gaudere, qui apud sacrosanctas ecclesias, vel monasteria permanent, non vagantes, & qui circa diuina ministeria non sunt desides: *Cum propter hoc ipsum, inquit, illis indulgeamus beneficium, vt aliis omnibus derelictis. Dei omnipotentis ministerio inhereant.* Apud Liuium lib. 5. Camillus dixit. *Flamini Diali, noctem vnam manere extra urbem, nefas est.* Potuit tamen collegium Pontificum ex causa gratiam facere, iuxta ea quæ tradit Corn. Tacit. lib. 3. *annal.* his verbis: *Et quando de religionibus tractabatur, dilatum nuper responsum aduersus Seruium Mæluginem Flaminiem Dialem, promisit Cæsar: recitauit decretum Pontificum. Quoties valendo aduersa Flaminiem Dialem accessisset, vt Pontifici maximi arbitrio, dumne plusquam biuicium abesset: dumne diebus publicis sacrificii, neuis sapius quam bis, eundem in annum. Quæ principe augusto constituta satis ostendebant, annuam absentiam, & prouinciarum administrationem Dialibus non concedi.**

Neque tamen me lateat, contentia quadam, quam tenent consuetudine & statuto ecclesiarum, quædam beneficia esse, quæ assiduitatem non exigant, *ca. cum iam dudum, de preben. quando indulget pluralitas beneficiorum, vel si vni fit ex causa, late per gloss. §. sed & insuper in ver. pluralitatis, de collat. in pragmat. sanctio. c. exscripto, §. 1. de prob.* Scio tamen casus esse, in quibus vna absentia ab episcopis, & tunc conceditur, vt ei qui in feruitio episcopi est, qui omnes proventus nihilominus accipit, exceptis quotidianis distributionibus, vel diariis. *c. de cetero, de cleric. non resident. c. ad audientiam, eod.* Et quoque qui familiaris Papæ est, indulgetur, *ca. cum dilectus, l. 4. eod.* & eis qui studiorum causa, ex consensu, & licentia episcopi ab sunt, *ca. relatum, eod. tit. c. super specula, de magistr.* dammodo in ciuitate, vel loco ubi legitur publice resident, non aliter. *c. tua fraternitatis, de cler. non resid.* Excusantur & infirmi, ecclesiæ negotiis vacantes, de quibus & quando recipiunt distributiones quotidianas, & integros fructus, tractatur in clem. 1. de cler. non resid. & c. cum non deceat, de elect. in Clem. Qui tamen omnes, non obitante priuilegio, si ecclesia patitur ministrorum defectum, reuocari ad ecclesiam possunt, *ca. ex parte, eod. tit.* alioquin ex fructibus beneficiorum tantumdem impenditur, quod sufficiat ministris subrogandis, referuato absentibus residuo. *ca. pen. eod.*

Meminimus tamen subinde in finitione, perpetuo apud clericos istam portionem remanere beneficii, vt ostendamus beneficia in perpetuum vendi, non ad tempus concedi, vt possessores non possint ad cessionem cogi. *ca. fin. de cleric. egrotan. c. vni. de capell. monacho, lib. 6. c. scriptis, c. qualiter, can. quamuis triste, 7. q. 1.* Neque alius viuente titulado in locum eius subrogari, non secus, quam matrimonio constante, alius non potest in locum coniugis subrogari, *cano. sicut vir, 7. quæst. 1.* quia nec matrimonium ad tempus contrahi potest. *c. fin. de cond. appof.* Nec alii quidam actus le-

gicimi. *l. actus legitimi, de regul. iur.* Sed nec inter ethnicos olim licuit apud Romanos cuiquam vno Pontificatum adimere, quantum ais feclerato: ideoque Iulius Cæsar recufauit pontificatum Lepidi, eo viuente, fibi a populo oblatum. *Dion. Cassius libr. 49.*

¶ Neque tamen ignoro, ob fingularem summam potestatem, quæ Pontifici maximo conceditur, licere Papæ ad tempus etiam conferre beneficia, quod dicimus dare in commendam, *ca. si gratioso, de rescript. eumque posse permittere beneficia, retinere vique ad voluntatem sui beneplaciti, c. pastoralis, 7. q. 1.*

¶ Ceterum tamen verba illa finitionis, per clericum ad vitam vendenda, edocent clericum non posse vltra vitam fructibus gaudere, vel de illis vltima voluntate disponere, *ca. 1. & 2. ca. cum in officio, de testam. c. pen. de pecul. cler. vel eius proximos iure successione beneficium nancisci, ca. 1. de success. ab intest. auct. licentiam, de episc. & cler. C. nam sanctuarium Dei iure hereditario obtineri non potest, c. consuluit nos, de iur. patron. can. Apostolica, 8. q. 1. c. ex transmissa, de fil. presbyt. c. ad exstirpandas, eod.* ¶ De fructibus tamen perceptis posse nunc beneficium testari, ait Ioan. Andreas, *in gl. c. presenti, de offic. ordin. in 6. Quod negat fieri debere Panormitan. in c. si. de pecul. cleric. vide & eundem in c. cum in officio, de testam. Sequimur in Gallia tamen Andream.*

¶ Inducant tamen & postrema finitionis verba, beneficia non nisi clericis conferri posse, atque laicos prorsus eorum esse incapaces, *c. cum adeo, de rescript. ca. ex literis, de trans. ca. 2. de institut. clement. quia contingit, §. ut ante, de religio. domi. iure communi videlicet. Nam & speciali priuilegio laici possunt possidere beneficia: vt notat Innocentius, & Abbas, alique, in cap. quanto, de consuet. gloss. in cano. bene quidem, 96. distinet. in verb. prater Romanum. Stenri & in multis regni sui ecclesiis rex noster canonicus est. Et beneficia possident ecclesiastica ex priuilegio Senatores curiæ consilii magni, etiam vxorati. Et hæc omnia obtinent, dummodo legitime fiat institutio. ¶ Nam tamen beneficium sine canonica institutione obtineri non potest, & ab eo qui potestatem habet conferendi. ¶ Sicque tamen in summa Panormitanus, consil. 47. quod incipit, *Alia quæritur*, beneficium ecclesiasticum sex notis cognoscitur. 1. vt iure communi conferatur a potestatem habente, 2. vt qui confert, nihil possit iure sibi ex eo retinere, 3. vt tantum de eo clerico prouideri possit, 4. quod habeat aliquis spiritualitatis annexum, 5. quod sit perpetuum, 6. quod omnis pactio, seu fundatio resciliatur, de quibus & Ancharanus, in regul. primâ de regul. iur. in 6. q. 1. & Decus in rubrica de rescript.*

De diuersa Beneficiorum nomenclatura, vnde personæ ecclesiasticæ diuersas appellationes capiunt. Cap. 3.

- 1 Beneficiorum ecclesiasticorum diuisio in proprie & improprie beneficia. *Proprie beneficia maiora, & minora que eod. Prælati appellatio non pertinet ad ecclesie rectorem simplicem, eodem.*
- 2 Beneficiorum 3. diuisio, in habentia curam animorum, & non habentia. *Cura animorum quid eod.*
- 3 Beneficia cum cura non nisi presbyteris actiua, vel qui intra annum tales fiant conceduntur.
- 4 Curionis officium.
- 5 Curata beneficia ratione iurisdictionis qua habeant.
- 6 Beneficia non curata, simplicia dicta.
- 7 Beneficia regularia & non regularia que, & ex prescriptione talia. *Beneficia regularia regularibus, secularia secularibus debita, eodem.*
- 8 Commenda, vel beneficium in commendam datum quod.
- 9 Beneficia duo, vnum in titulum, aliud in commendam habere quis potest.
- 10 Commendatur beneficium dupliciter, in utilitatem ecclesie, aut propofiti.
- 11 Beneficia villa murata, & non murata. & quibus villa murata conferri possunt.
- 12 Villa murata que dicitur.
- 13 Beneficia alia ecclesie collegiata, alia non collegiata.
- 14 Ecclesia simplex, vel capella que. *Collegiata ecclesia que.*
- 15 Ecclesia conuentualis, religiose, monasteria, canobia.

- Ecclesia cathedralis que, eod.*
- 16 Beneficia alia cum dignitate, alia cum personatus, alia cum officio, administratione, præpositura.
 - 17 Dignitas ecclesiastica & alia quid.
 - 18 Beneficia nominata, & innominata que. *Assisti ecclesiarum qui, eod.*
 - 19 Beneficia electiua, & non electiua que.
 - 20 Beneficia patronata, & non patronata.

¶ Sed tamen vno modo beneficia appellata sunt, sed variis, & proinde personæ quæ ea possident, varie quoque nuncupata. Aperiarius igitur necesse est diuisiones eorum. Prior, quædam proprie beneficia, quædam improprie dicta. Proprie dictorum beneficiorum, alia maiora, alia minora vocantur. *c. penult. de verb. sign. in c. maioribus, de præben.* Inter maiora, summum Pontificatus, qui & beneficium dicitur, *c. 1. de maled. cano. clericos, §. Pontifex, 21. dist. cano. & can. nemo sacerdos, 22. distinet.* Maiora a minoribus ex eollatione distinguuntur. Et certum est quoque, quæ nomen habent prelatiuræ, maiora dici posse, vt pontificatum summum, patriarchatum, archiepiscopatum, episcopatum, abbatiam; prælati autem appellatione non continentur ecclesiarum rectores. *gloss. per textum in clem. dudum, §. nos autem, in verb. prælati, de sepult. in clem.*

¶ Tertia tamen distinctio, vt alia beneficia habeant curam animorum, alia minime. *ca. cum singula, de præben. in 6. ca. de multa, eod. ca. cum satis, de offic. archi.* Cura animorum dupliciter consideratur, vt notat Innocentius, in dicto cap. cum satis. Primum, quando is, qui beneficio præficiatur, tenetur sacramenta præbere certis personis, nempe parochianis eius loci: item prædicare, proponere verbum Dei, confessiones audire. *clem. dudum, §. verum, de sepult. apud Greg. c. 2. de paroch. c. omnis viri, que sexus, de penit. ca. placuit, de penit. dist. 6. ¶ Quocirca tamen ista beneficia requirunt præfectos esse actiua sacerdotes, seu presbyteratu insignitos, vel quales fiant post adeptum sacerdotium intra annum. cap. licet canon., de elect. in 6. Non enim aliter possunt deseruire beneficio, ligare vel soluere, vel pascere, nisi potestatem acceperint. Anus autem computandus ex eo tempore, eum quis adeptus est pacificam beneficij possessionem, vel per eum stetit quominus haberet. Et cessante alio legitimo impedimento promotionis ad presbyteratum. *c. commissi, de elect. in 6. vide qua late de his tractat Rebuffius, in praxi benef. in tit. de non promot. intra annum, quam priua. vel excus. censent. & in tit. de dispensa. de non promovendo.* Vocamus hos beneficiarios, rectores, curatos seu curiones, vicarios perpetuos, pastores, vt suo loco diximus. ¶ Pastoris tamen officium legendum apud Ezechiel. c. 3. ¶ Secundo tamen curata beneficia dicuntur, respectu curæ iurisdictionis contentiosæ seu forensis, quæ beneficiis quibusdam annectitur. *c. exsecrabilis, §. fin. de præben. in extrau. commu. c. dudum, de elect. in 6.* Huiusmodi cõpetit visitare, inquire, procuraciones recipere, suspendere, absoluerè, excommunicare, & absoluerè, *d. c. dudum, que etiã sine beneficio aliquando possunt, nota. in c. cum satis, de offic. archi. c. 1. eo.* Non curata beneficia sunt, quorum præfecti prædicta munera non habent, sed horis dicendis tantum obstricti sunt, *c. 2. de institut.* Dicta beneficia simplicia, *c. fin. de præben. ap. Gregor.* Ex his duobus composita beneficia, quæ principaliter sine cura sunt, vt prioratus, sed habent annexam curam animarum, pro qua habent vicarios perpetuos. *ca. super eo, c. 6. eo in 6. ca. exstirpanda, §. quia vero, eo. tit. ap. Gregor.**

¶ Quarta tamen diuisio, beneficiorum alia esse regularia, alia secularia: regularia regularibus, id est, monastici instituti personis debentur: secularia aliis clericis secularibus, id est, qui monasticam vitam vel regulam non sunt preffessi. *c. cum de beneficio, eod. in 6. §. statimus, de colla. in concordatis, Gallie, & sum. Pontif. Clem. 1. de elect. apud Clem.* Hæc qualitates beneficij, vt plerumque accedunt ex præscripto foundationis, si in ea regularibus deputetur personis vel secularibus. *gl. in §. idem ordo, in verb. regularibus, de colla. in pragmat. sanctioni. Ioan. de Sel. in tractat. de benef. q. 4. num. 17.* Interdum tamen regularia a secularibus, & contra secularia a regularibus possidentur personis legitime, per prescriptionem quæ recepta est, si per quadraginta annos continuos secularis ecclesia a regulari persona sit possessa: vt tunc immutata censetur qualitas, & censeatur regularis, hoc est, quæ a regularibus possit haberi. Et contra, si regularis per tot annos a seculari sit possessa, *Rota, in decisio 32. incipit dubitatum, in nouis, Ioan. Straphil. tractat. de lite. grat. & form. exspecta. forma 8.* nam ordinarij iuris est quadraginta annorum tempus sufficere in prescriptione rerum ecclesiasticarum inter ecclesias. *ca. de quarta, de rescript. c. cum ecclesia, de cau.*